

**TAPA VALLAVOLIKOGU
OTSUS**

Tapa

EELNÕU
27. detsember 2017 nr

Tapa Spordikooli asutamine

Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 22 lg 1 p 34, § 35 lg 2 ja Tapa valla põhimääruse § 66 lg 3 alusel:

1. Asutada Tapa Vallavalitsuse hallatava asutusena huvikool nimega Tapa Spordikool.
2. Tapa Vallavalitsusel esitada huvikooli põhimääruse eelnõu vallavolikogule kinnitamiseks hiljemalt 1. märtsiks 2018.
3. Otsus jõustub teatavakstegemisest.

Toomas Uudeberg
Vallavolikogu esimees

Eelnõu seletuskirja ja eelarve koostas

Indrek Jurtšenko,
kultuurispetsialist
14.12.2017

Otsuse eelnõu lisa nr 1

Seletuskiri eelnõule "Tapa Spordikooli asutamine"

1. Sissejuhatus

1.1 Õiguslik alus, mille alusel Tapa valla allasutus "Tapa Spordikool" asutatakse:

1.1.1 Eesti territooriumi haldusjaotuse seadus Kohaliku Omavalitsuse Korraldamise Seadus (KOKS) § 22 lg 1 p 34 ja § 35 lg 2 - <https://www.riigiteataja.ee/akt/13312632>

§ 22 lg 1 p 34: *valla või linna ametiasutuse ja valla või linna ametiasutuse hallatava asutuse moodustamine, ümberkorraldamine ja tegevuse lõpetamine ning ametiasutuse põhimääruse kinnitamine;*

§ 35 lg 2: *Valla või linna ametiasutuse hallatava asutuse asutamise ja selle tegevuse lõpetamise otsustab volikogu. Hallatava asutuse põhimääruse, struktuuri ja koosseisu kinnitamine ning muutmise toimub volikogu poolt kehtestatud korras. Valla või linna ametiasutus ja ametiasutuse hallatav asutus registreeritakse riigi ja kohaliku omavalitsuse asutuste registris .*

1.1.2 Tapa Vallavolikogu määrus 28. september 2017 nr 80 "Tapa valla põhimäärus" § 66 lg 3 <https://www.riigiteataja.ee/akt/412102017003>

§ 66 lg 3: *Hallatava asutuse asutamise, selle tegevuse lõpetamise, ümberkorraldamise või ümberkujundamise otsustab volikogu vallavalitsuse ettepanekul. Ettepaneku tegemisel esitatakse volikogule seletuskiri, mis peab sisaldama hallatava asutuse loomise või lõpetamise vajalikkust ning hallatava asutuse asutamisel selle tegevuseks vajaliku vara olemasolu või vajadust seda soetada, töötajate eeldatavat arvu, hallatava asutuse eelarve eelnõu ning finantseerimisallikaid.*

1.1.3 Tapa ja Tamsalu valdade ühinemisleping lk 8 punkt 8.2.2. "Valda luuakse spordikool" (http://www.tapa.ee/documents/100755/14346868/40_VOE_Yhinemisleping_LISA_05.12.2016.pdf/03e753dc-9359-46aa-a687-ffd4f23d7421)

1.1.4 Lisana: Huvikooliseadus - <https://www.riigiteataja.ee/akt/13339594> (kasutatav huvikooli dokumentatsiooni kokku panemise etapis koolitusloa taotlemisel Haridus- ja Teadusministeeriumilt.

2. Eelnõu sisu ja analüüs

2.1 Töögrupi ja Tapa Vallavalitsuse analüüs:

2.1.1 Hetkeseis

Tapa valla noortesporti arenguid ja suundi perioodiks "2018 +" määratles kahe ühinemisprotsessi oleva valla vabatahtlik töögrupp koosseisus Elmu Koppelman, Kuno Rooba, Krista Lepik, Kaili Ots ja Indrek Jurtšenko. Idee luua Tapa valda spordikool tekkis Tapa Vallavalitsusel juba 2012 a., kuid 2016 a. kerkis teema tõsisemalt esile ühinemiskõneluste käigus, tänu millele leidis nii Tapa kui ka Tamsalu vallavalitsus, et see teema tuleb lülitada ühinemislepingusse.

Töögrupis leiti, et praegune noortesporti toetussüsteemi on vaja muuta, kuna selles napib rahalisi vahendeid (seda tõendavad spordiklubide aastaaruanded, iga-aastaste treeningkoormuse vähendamised nt aastal 2006 oli noorel treeninguid lepingujärgselt klubiga 5 x 1,5 tundi nädalas, siis vahendite puudumisel on see 2017. aastaks muutunud 2-3 x 1,5 nädala peale) ja lisaks spordiklubid konkureerivad omavahel laste peaarvu osas, mis lõppkokkuvõttes ei rahulda ühtegi osapoolt. Samuti on süsteemi püsimisel suureks ohuks see, et viimase 5-6 aasta jooksul on Tapa vallas tegevuse lõpetanud puudulike rahastamisvahendite tõttu mitmeid seni traditsioonilisi kui ka hästi toimivaid alasid. Lisaks leiti, et jätkusuutlik areng saab valdkonnas jätkuda vaid koostöös, info ja kogemuste ning ka laste jagamises, et pakkuda noortele omavalitsuse ja treenerite poolt head ja kvalitatiivset sporditeenust. Tänapäevase seisuga on Eestis juba üle 400 spordikooli, see näitab teisalt, et kui aastal 2013 oli ligi 298 spordikooli, siis kasv on Eestis 4 aastaga üle 100 uue spordikooli, mis tõendab, et tegemist on noortesporti korraldamisel tugeva suunamuutusega Eestis. Senine klubide süsteem noortespordis on ennast

ammendumas ja kõikjal otsitakse paremaid lahendusi noortesporti teenuse paremaks haldamiseks omavalitsuste ja spordiklubide omavahelises koostöös.

2.1.2 Üldised põhijäreldused

Eelpool arvestatult, on töögrupp kogunud täpsustatud infot ja arvestatud praegust olukorda võimalike spordialade ja treenerite koormuste osas, arvestades mõlema valla senised traditsioone, jälgitud spordialade jätkusuutlikkust.

- 1) Valitud alad alates 01.09.2018: käsipall, maadlus, saalihoki, suusatamine, orienteerumine, ujumine, kergejõustik, üldfüüsiline treeningprogramm väikelastele vanuses 5-8.
- 2) Hetkeseisuga on vaja spordikooli käivitamiseks treenerid vähemalt 11,65 täiskohta (osad koormused on osalised, kokku ligi 16-17 treenerit), samuti tuleb luua direktori 1,0 ametikoht, kes täidaks ka alguses õppealajuhataja-metoodiku ülesandeid.
- 3) Kui uues Tapa vallas on toimivaid spordialased ligi 20, on suurel osal neist kaasatus ligi 10 noort või vähem ala peale, mis on jätkusuutlikkuse osas küsitav, seepärast ja lähtuvalt ka seadustest, pole antud hetkel mõtet muid alasid õppekavva võtta. Tulevikus aga oleks üks lahti kõigile. Oluline on tagada maksimaalselt hea õppekvaliteet võimalikult suurele hulgale noortest ja lisäülesandena oleks tõsta noortesporti kvaliteeti sedavõrd, mis oleks kasvualaks nii mõnelegi tippportlasele Eestis.

2.1.3 Aanalüüsi tulemusel (toetudes ka parimate praktikatele Eestis) tekkinud järelduste järgselt püstitatud spordikooli juriidiline-korralduslik kontseptsioon:

Spordikool on:

- Tapa valla juhitud huvialakool, mille tegevuse eesmärgiks on anda valla noortele spordiõpet erinevatel spordialadel, aidates valmistuda ka parimatel õpilastel tippspordiks
- Spordikool juhindub oma tegevuses huvikooli seadusest ja huviharidusstandardist
- Koolil on oma põhimäärusest ja tegutsemise lähtub valla arengudokumentides seatud eesmärkidest
- Spordikool on vallavalitsuse hallatav asutus
- Spordikooli tegevust koordineerib vallavalitsus
- Spordikooli tegevust juhib direktor
- Spordikooli spordialade õppekavad on registreeritud ja leitavad Eesti Hariduse Infosüsteemis (EHIS)
- Valla traditsiooniliste spordialade jätkusuutlikkuse tagamine
- Spordikool kasutab Tapa valla spordisaale ja muid objekte oma tegevuse läbiviimiseks tasuta

2.1.4 Töögrupi analüüsi tulemusel (toetudes ka parimate praktikate peale Eestis) tekkinud järelduste järgselt püstitatud spordikooli arengu põhisuunad:

Spordikooli arengusuunad on:

- kindlustada laste ja noorte tingimused vaba aja sportlikuks sisustamiseks; organiseerida järjepidevaid ja regulaarseid sportlikke treeninguid vastavalt laste ja noorte soovidele, eeldustele ja ettevalmistuse tasemele tagades seejuures piisava arstliku kontrolli;
- leida spordis andekaid ja tahtekindlaid lapsi ja noori annete väljaarendamiseks süvendatud treeningtegevuse käigus ja anda neile võimalus areneda tippportlaseks;
- anda lastele ja noortele teoreetilisi teadmisi sportimisest ja spordiliikumisest ning praktilisi kogemusi teiste juhendamiseks ning spordikohtunikuna tegutsemiseks;
- luua vastastikku kasulikud sidemed piirkonnas tegutsevate spordiklubidega, olla initsiaatoriks oma õpilaste, nende vanemate, sõprade ja treenerite poolt spordiklubide moodustamisel, nende sportimisvõimaluste jätkamiseks peale spordikooli lõpetamist;
- pidev enesetäiendamine pedagoogide poolt

2.1.5 Vallavarade kasutus Tapa Spordikoolis

Tapa Spordikool ei oma hooneid ja ruume, vaid kasutab/haldab talle võimaldatud Tapa valla "spordibaase" (praegu Tapa ja Tamsalu spordikeskuste, lisaks muid valla spordiobjekte nagu staadionid, liikumisrajad, Tapa valla koolide võimlaid jne). Hoonete ja muude spordiobjektide

kasutamine on Tapa Spordikooli kasvandikele tasuta.

NB! Hetkeseisu analüüs, jätkub ka seletuskirja punktis 3: otsuse mõju "kasusaajate osas" täpsustatult väljatoodud teesidena hetkeseisu kirjelduse all.

3. Otsuse mõju: kasusaajateks on lapsed ja lapsevanemad, treenerid ning omavalitsus (muutus versus hetkeseis)

3.1 Kasusaaja: lapsed ja lapsevanemad

- Muutus: Laste ja noorte võimeid arendatakse kavakindlalt – õppekava alusel.

Hetkeseis: iga klubi toimetab vastavas valdkonnas iseseisvalt, vastavalt *know-how* ja rahalistele võimalustele. Õppekava kui sellist otseselt klubidel ei ole

- Muutus: Spordikoolis tegelevad lastega kvalifitseeritud treenerid – vähemalt EKR 5. tase

Hetkeseis: 5. tasemega treenerid on uues Tapa vallas ligi 10, ülejäänud jäävad 1-4 vahele.

- Muutus: Õppetegevus on regulaarne ja jätkusuutlik. Valla poolt vahenditega minimaalselt tagatud

Hetkeseis: senine õppetegevus spordis on regulaarne, kuid sõltub treenerite tahtest ja rahalisest olukorrast, mida antud hetkel pole piisavalt. Minimaalne rahastamine pole tagatud.

- Muutus: Selge laste vastuvõttu ja väljaarvamise kord (konkreetne kord aitaks kaasa ka distsipliini kujundamisel ja pakutud õppeaine väärtustamisel)

Hetkeseis: praegu võetakse vastu pea kõiki huvilisi, kuid nõ kaadrivoolavus on suur, mis jälle spordialade jätkusuutlikkust kuidagi ei parenda, eriti meeskonna aladel.

- Muutus: Fikseeritud põhimõtted lapsevanemate omaosaluse tasumisele

Hetkeseis: praegused osalustasud (õppetasud) klubidel varieeruvad 0-st kuni ca 20 euronit, treenerid loobuvad tihtilugu treeneritasust ja ka osalustasust, et lapsi spordiala juures hoida. Konkreetset ja ühtlustatud osalustasude "hooba" vallas vabatahtlikkuse alusel tegutsevatel spordiklubidele ei ole, peale lepingulise koostöökokkuleppe

- Muutus: Lapsevanema poolt kaetava õppetasu osa suurus on kinnitatud volikogu poolt

Hetkeseis. spordiklubid kinnitavad oma hinnakirjad ise, lähtudes turuolukorrast

- Muutus: Lapsevanema poolt lapse huvikoolis õppimise eest tasutud kulud kuuluvad mahaarvamisele tulude deklareerimisel (alla 18. aastaste laste puhul)

Hetkeseis: seda võimlulust antud hetkel lastevanematel pole, muusika- ja kunstikoolis on

3.2 Kasusaaja: treenerid

- Muutus: Sotsiaalse turvalisuse tagamine (ametlik palk, makstud maksud, haigekassa)

Hetkeseis: tänapäev kahjuks ei suuda ei vald ega spordiklubi muudest vahenditest tagada piisavat palgatuge treenerile

- Muutus: Võimalused ja vahendid täiendkoolituseks

Hetkeseis: tänasel hetkel võimalusi treenerite täiendkoolitusteks napib, enamjaolt

treenerid täiendavad end oma raha eest

- Muutus: Järjepidevus

Hetkeseis: Tänapäevane olukord järjepidevust ei soosi, kuna ebapiisava toetuse tõttu on Tapa valla poolel 2005-2017 välja lülitunud 6-7 erinevat spordiala, tänu entusiastlikele treeneritele on jäänud vaid teatud arv alasid, mis aga kõikide noorte vajadusi ei rahulda

- Muutus: Kuulumine kollektiivi

Hetkeseis: paljud klubid Tapal ja Tamsalus ongi nn "1-2 mehe/naise" klubid (treenerite osas)

- Muutus: Halduskoormuse vähenemine

Hetkeseis: klubid toimetavad Tapa valla spordiobjektidel sarnaselt, nagu hakkab toimetama spordikool.

- Uue valla puhul samade spordialade konsolideerimine

Hetkeseis: sarnased alad valla eripaigus konkureerivad omavahel, hetkel minimaalne

- Võimalus lähetada võistkondi

Hetkeseis: ühendvõistkondade lähetamist ei toimu, erandkorras linnade/valdade mängudel (Tapal praegu mitte, Tamsalus on), klubid teevad ka vähe koostööd selles osas üksteisega ja vallaga. Siinkohal saab paremini korraldada ka esindusmeeskondade temaatika, mida praegu klubid üksi veavad ja on rahalistes raskustes.

3.3 Kasusaaja: Kohalik omavalitsus

- Muutus: korrastatud noortesporti korraldamise süsteem, sh nii spordikooli näol kui väljaspool seda. Spordikoolist väljajäävaate alade osas kohaldatakse samuti teatud toetusmeetmeid

Hetkeseis: antud hetkel noortesporti tuleviku üle kindlust pole, kuna kas puuduvad hoovad, et hoida klubisid töös ja treenerid alade juures, kes teevad oma tööd paljuski vaid isikliku huvi vabatahtlikkuse alusel (st klubi ja treener võivad oma tegevuse lõpetada sisuliselt päeva pealt)

- Muutus: korrastatud noortesporti toetussüsteem (osaline noortesporti teenuse garant)

Hetkeseis: antud hetkel Tapa valla poolel noortesporti toetus on pearahapõhine, toetatakse ka andekaid noori stipendiumitega (klubile), Tamsalu poolel on noortetreenerid spordikeskuse (valla palgal)

- Muutus: korrastatud spordibaaside kasutamine noortesporti teenuse osas (vajalik oleks kõikide spordiobjektide kaasamine spordikooli töösse, vajalik oleks nende otstarbekas kasutamine ja õige vahekorra leidmine spordikooli, teiste alade, täiskasvanutega tegelevate klubide, aga ka eraisikute vahel, kes ruume sportimiseks vajavad)

Hetkeseis: spordibaasides kasutus on antud hetkel korrastamata, teatud klubid saavad rohkem aega, kui teised, puudub võrdväärne kohtlemine. Nii Tapal kui Tamsalus on spordisaale piisavalt, kuid nad pole kas tehniliselt korras, osad on alakasutuses, osad on ülekasutuses.

4. Otsuse rakendamise seotud tegevused, rakendamise kulud, rakendamise seotud tulu

4.1 Otsuse rakendamise seotud tegevused

4.1.1 Kui otsus rakendatakse, tuleb luua vastav komisjon või palgata ekspert väljastpoolt omavalitsust, või kasutada mõlemaid variante koos selleks, et kokku panna Haridus- ja

Teadusministeeriumile vajalik lähteandmete pakett selleks, et need esitada koolitusloa taotlemiseks 4 kuud enne õppetöö algust:

Vajalikud toimingud on lähtuvalt *Huvikooliseadusest § 6 Huvikooli registreerimise taotlus:*

lg 1 : Kooli pidaja esitab Haridus- ja Teadusministeeriumile huvikooli registreerimise taotluse hiljemalt neli kuud enne planeeritavat õppeaasta algust.

lg 2 Huvikooli registreerimise taotlusele lisatakse:

- 1) huvikooli põhimäärus;*
- 2) huvikooli kõikide huvialade õppekavad;*
- 3) huvikooli õppe- ja kasvatustegevusega seotud koolitöötajate nimekiri;*
- 4) andmed huvihariduseks vajalike hoonete, ruumide, rajatiste ja seadmete kohta;*
- 5) mitme asutaja puhul asutamisleping, mis määrab kindlaks huvikooli asutamise, kuuluvuse, finantseerimise ning tegutsemise tingimused ja korra.*

(3) Enne huvikooli registreerimise taotluse esitamist on kooli pidaja kohustatud tasuma riigilõivu.

4.1.2 Tapa Vallavalitsus kehtestab peale volikogult saadud positiivset otsust ajagraafiku, mille alusel kõik edasised huvikooli loomisega seotud toimingud tehakse. Kui Vallavolikogu võtab eeldatavalt detsembrikuus vastu otsuse huvikool luua, siis hiljemalt 1. märtsiks peab töögrupp, ekspert/komisjon edastama vajalike andmete paketi Tapa Vallavalitsusele, et see suunata komisjonidesse ja vallavolikokku edasiseks menetlemiseks. Edasise menetlusperioodi pikkus on 2 kuud, kuid koolitusloa taotlus tuleb esitada antud näitel hiljemalt 4 kuud enne õppetöö algust, mis on 01.09.2018.

4.1.3 Otsuse rakendamise kulud ja rakendamisega seotud tulu on koostatud eelarvena eraldi (eelnõu lisa 2)

5. Tapa Vallavalitsuse seisukoht

Tapa Vallavalitsus on seisukohal, et Tapa Spordikool tuleb luua 2018. aastal, kool alustab tegevust 01.09.2018 ja kuulub vastutusallas haridusvaldkonda. Pikemas perspektiivis on Tapa vallas ka üldharidussüsteemi ümberkorraldamise (nii juriidilises plaanis, aga ruumiliselt, sh ka hoonete osas, et hoida majandamiskulusid kokku) käigus mõistlik liita omavahel ka praegune Tapa muusika- ja kunstikool loodava Tapa Spordikooliga. Selleks, et toimealused oleksid siis sarnased, on vajalik juba praegu Tapa Spordikool luua, et edaspidiste arengute ja tegevuste käigus oleks edasiste muudatuste tegemine sujuvam.

Eelnõu seletuskirja ja eelarve koostas

Indrek Jurtšenko,
kultuurispetsialist
14.12.2017